

Skolenes landsforbund
Postboks 8783 Youngstorget 0028 OSLO

Besøksadresse: Møllergt. 20
Tlf: 23 06 13 62, Fax: 23 06 13 83
E-post: firmapost.sl@loit.no
Org.nr.970 533 362
Bankgiro: 9001 06 00119

Utdannings- og forskningsdepartementet
postboks 8119 Dep
0032 Oslo

UFD	
27 APR. 2005	
Saksnr.	20040493-133
Arkivkode:	510

Deres ref: 20040493

Vår ref: GS/76

Dato: 25.april 2005

HØRING – "KUNNSKAPSLØFTET"

Denne departementshøringen er forslag som fremmes på grunnlag av Stortingets behandling av St.meld.30 (2003-2004) Kultur for læring – jf Innst.S.nr.268 (2003-2004). Vi viser til departementets oppfordring til å besvare de problemstillingene departementet har listet opp i nummerert rekkefølge, og det har vi gjort etter noen innledende generelle betraktninger om hvilken skoleutvikling departementet nå legger til rette for.

Departementet dreier teoretiseringsskruen tettere til

I Stortingsmeldingen var det mange forslag som ville føre fram til mer teoretisering i grunnsopplæringen. Etter vår oppfatning ga Storkomiteen i sin innstilling signaler om å dempe dette noe, og de understreket meget tydelig at det viktigste er å få til bedre tilpasset opplæring. Departementet fremmer imidlertid nå en rekke forslag, som til sammen forsterker teoretiseringstendensene betraktelig – noe Skolenes landsforbund tar sterkt avstand fra.

Det fremmes forslag som innebærer sterk teoretisering av virksomheten på grunnskolen 1.-4.trinn, på barnetrinnet for øvrig, på ungdomstrinnet og i yrkesfaglige studieretninger i videregående opplæring. Det foreslås sterkere krav til allmennfag for å få generell studiekompetanse, og det foreslås endringer i påbyggingsåret mellom yrkesforberedende og studieforberedende utdanningsprogrammer som representerer en teoretisering.

Ett av de vanligste argumentene mot den sterke teoretiseringen i grunnsopplæringen, er at det er mange elever som ikke er motivert til eller har forutsetninger for å gjennomføre et slikt utdanningsløp med godt læringsutbytte. Dette medfører at alt for mange faller fra i videregående opplæring. Dette argumentet er alvorlig og reelt nok.

Skolenes landsforbund understreker ut fra våre medlemmers erfaring fra mange ulike ståsteder i skolesystemet, at når opplæring i praktiske fag og opplæring i allmenne fag går hånd i hånd, og når lærestoffet legges til rette i og framkommer av praktiske situasjoner, da er læringsutbyttet bedre for et langt bredere utvalg av elevene enn det en oppnår gjennom å drive tradisjonell undervisning i de så kalte basisfagene. En oppgradering av den praktiske delen av opplæringen og en styrking av de praktisk-estetiske fagene vil rett og slett innebære større muligheter for å gi opplæring som er bedre tilpasset den enkelte elev og hele bredden av skolens elevgrunnlag. En oppgradering av praktisk opplæring må til både i grunnskolen og i videregående skole for å få fram den tilpassede opplæringen hele spekteret av politiske partier slutter seg til.

Men det fins også andre viktige argumenter mot en teoretisering i grunnsopplæringen.

Skolenes landsforbund vil nevne at samfunn og arbeidsliv trenger folk og arbeidstakere som mestrer de praktiske arbeidsoppgavene. Samfunnet og arbeidslivet er avhengig av teoretisk kompetanse, men verdien av teoretisk kompetanse går mot 0 dersom ingen kan utføre praktisk arbeid. I den

forbindelse vil vi også nevne at nivået innen høyere utdanning og forskning ville kunne bli langt bedre, dersom praktisk og teoretisk kompetanse ble likestilt statusmessig.

Vi vil her peke på at en bygningsarbeider har et langt bedre utgangspunkt for å bli arkitekt enn en med studieforbereende videregående opplæring. En hjelpepleier har et bedre utgangspunkt for å bli sykepleier enn en med studieforbereende videregående opplæring. Her kunne vi ramse opp i det uendelige.

Skolenes landsforbund frykter at regjeringens teoretiseringsiver har en nær sammenheng med deres politikk for lavere offentlig forbruk – for i utgangspunktet koster praktisk opplæring mer enn ren teoriundervisning. Men på lengre sikt vil en mer praktisk orientert grunnopplæring gi avkastninger i forhold til lavere frafall og større læringsutbytte rent generelt – noe som vil ha positiv effekt på muligheten for å holde andre typer offentlige utgifter nede. I tillegg vil samfunnet sørge for utvikling og videreføring av nødvendig praktisk kompetanse – en form for kompetanse som lett kan forsvinne, dersom praktiske fag og opplæring får stadig dårligere betingelser i grunnopplæringen.

Skolenes landsforbund vil også påpeke at Bondevik-regjeringens såkalte utdanningsreform systematisk medfører organisatorisk nivådifferensiering mellom elever som presterer godt og elever som ikke presterer godt i forhold til lett målbare, og dermed overflatiske, kriterier. Både liberaliseringen av privatiseringsbestemmelsene og innføring av så kalt fritt skolevalg i offentlig skole vil føre i den retningen – i og med at det i alt overveiende grad er karakterer og testresultater som vi bli utslagsgivende for inntak.. En del av de forslagene departementet legger fram i denne høringsrunden vil fremme et testregime, som jo er en viktig del av et system med nivådifferensiering.

Legger departementet opp til snikinnføring av kortere grunnopplæring ?

I forbindelse med Kvalitetsutvalgets utredning, NOU 2003:16 I første rekke, var det en debatt om grunnopplæringens lengde. Kvalitetsutvalget fremmet forslag om 13 år, noe som også departementet i ettertid har forholdt seg til.

I høringsbrevets punkt 4 har departementet varslet at de vurderer å legge fram forslag om at det er et poengsystem som skal beskrive omfanget av opplæringen og ikke et system med antall år i videregående opplæring.

Dette er et meget dramatisk forslag – og det uthuler den retten til videregående opplæring ungdommen nå har. Nå har du rett til å få opplæring i et visst antall år – den rettigheten er uomtvistelig og entydig definert. Med et poengsystem vil det være basert på skjønn om du har fått den opplæringen du har krav på etter loven – fordi det skal vurderes i hvert enkelt tilfelle om opplæringsmålene i læreplanen er nådd. Den vurderingen må gjøres av en faglærer eller av en sensor. Et slikt system vil dermed fremme et test- og eksamensregime av et langt større omfang enn det vi ser i dag. Som kjent fremmer ikke tester og eksamener ekte læring, så en slik utvikling må ikke finne sted!

Vi finner det vanskelig å finne kvalitetsbetraktninger i departementets varsel om en mulig innføring av et slikt system – men systemet med poeng framfor antall år kan innebære at mange elever tar videregående på kortere tid enn tilfellet er i dag. Det er umulig å si hvor mange elever som vil kunne ta grunnopplæringen på 12 år (eller 11?), men at systemet åpner for et forkortet løp, er det ikke tvil om. Derfor ser Skolenes landsforbund på forslaget som et forsøk på å innføre 12-årig grunnopplæring gjennom bakveier, i alle fall for et utvalg av elevene. Ordningen vil dessuten slå ulikt ut i forhold til utdanningsprogrammene. Innen flere yrkesfag kan ikke 15-åringene slippe ut i arbeidslivet på grunn av farlige arbeidsprosesser og arbeidsredskaper.

Skolenes landsforbund vil også markere avstand fra systemet med poengangivelse framfor årsangivelse ut fra elevenes alder. Elevene er mellom 16 og 19 år og midt i en viktig personlighets- og modenhetsfase. Læring består ikke bare av ren innlæring av faglige kunnskaper – sosial læring, kritisk vurderingsevne og helhetstenkning er viktige sider ved læring som foregår sterkt i denne

alderen – læring som ikke må skyves i bakgrunnen til fordel for den rent instrumentelle. Selv om det sikkert er mange elever som kan klare å tilegne seg isolerte kunnskapsmål, er det helt sikkert mange blant dem som ikke har oppnådd modenhet til å forvalte denne kunnskapen på en ordentlig måte. Med andre ord, ordningen ivaretar ikke hensynet til læreplanens generelle del. Det er stikk i strid med de forutsetningene Stortinget har lagt til grunn i sin behandling av stortingsmeldingen. Stortinget har vektlagt at det er nødvendig med en presisering av læreplanens generelle del. Her står det at opplæringsens mål er å utvide barns, unges og voksnes evner til erkjennelse og opplevelse, til innlevelse, utfoldelse og deltakelse.

Svar på departementets spørsmål

Spørsmål 0: Undervisningstimens lengde

Departementet anfører i en fotnote at en framtidig omregning av undervisningstimens lengde fra 45 minutter til 60 minutter "ikke innebærer utvidet undervisningstid i fagene".

Skolenes landsforbund understreker at omlegging heller ikke må innebære en reduksjon i fagenes undervisningstid. Skoleeier må derfor pålegges å innrette skoletiden slik at pauser og lignende ikke spiser av undervisningstiden i forhold til dagens omfang og organisering. Det må dessuten presiseres at undervisningstid i fagene innebærer at det er en lærer til stede, og at lærerfrie timer generelt ikke er lov.

Spørsmål 1: Omdisponering av 25% av undervisningstimene

Skolenes landsforbund tar til etterretning at Stortinget åpner for en slik omdisponering, som departementet legger til rette for.

Men vi reagerer på at departementets presiseringer ikke tar høyde for å opprettholde elevenes lovbestemte rett til spesialundervisning. Kommer ikke en slik presisering inn i retningslinjene for omdisponering av timer og fag, frykter vi at dette vil ramme elevenes rett til spesialundervisning, nettopp fordi det viser seg at ressurser til spesialundervisning lett blir en salderingspost, der kortsiktige økonomiske hensyn prioriteres foran elevenes behov for spesialundervisning og tilrettelegging.

Skolenes landsforbund frykter at 25%-bestemmelsen er et tiltak som lett vil kunne virke i uheldig teoretiserende retning innenfor hele grunnopplæringen. Derfor må bestemmelsen også følges av et regelverk og av ressurser som gjør det mulig å bruke denne fleksibiliteten til å gi mer av den praktiske yrkesrettede opplæringen i yrkesfaglige utdanningsprogrammer og de praktisk-estetiske fagene i grunnskolen. Dersom dette ikke skjer, vil det lett føre til at umotiverte elever og elever med ulike lærevansker ytterligere vil tape motivasjon og pågangsmot fordi de blir henvist til teorifag i stedet for til mer praktisk opplæring. Da vil ordningen motvirke og ikke medvirke til tilpasset opplæring. Vi frykter at elever som har problemer i matematikk blir henvist til flere matematikktimer på bekostning av praktiske fag – mens et tilbud innen praktiske fag kunne ha gitt bedre resultater i forhold til læring av matematikk.

Skolenes landsforbund ber også om at det presiseres fra myndighetenes side at 25%-regelen ikke er identisk med tilpasset opplæring. Brukes den riktig, kan tilpasningen av opplæringen bli bedre – men likevel overflødiggjør den ikke kravet om at opplæringen uansett organisatoriske ordninger skal tilpasses den enkelte elev og den aktuelle sammensetningen av elever.

Læreplanen er en del av forskriften til opplæringsloven – og den utgjør dermed en presisering av den opplæringsretten elevene har i henhold til loven. I og med at det skal åpnes for 25% avvik fra læreplanene innen hvert fag, kan dette føre til at de aktuelle elevenes rett til opplæring settes under press. Vi minner om at det også er mange andre forhold som tas opp i elevenes undervisning som ikke er nedfelt direkte i læreplanen – noe som fører til bortfall av ren og konkret undervisning. De som får denne ordningen, vil lett kunne miste mer fagundervisning enn det som framgår og det som forutsettes når en benytter seg av denne ordningen.

Det kommer ikke fram av høringsdokumentet om ordningen skal benyttes til at elever får mer av det de er gode til, eller mer av det de presterer dårlig i forhold til. Dette spørsmålet har store

konsekvenser for hvorvidt ordningen blir motiverende, opplysende og perspektivgivende, eller om den innebærer en fleksibilitet som kan komme til å virke svært lite motiverende og trivselsfremmende.

Skolenes landsforbund sitter igjen med mange ubesvarte spørsmål: Er en slik omdisponering et enkeltvedtak? Er denne 25%-ordningen et ledd i arbeidet med å redusere antall elever som får spesialundervisning? Skolenes landsforbund går sterkt imot at dette blir tilfelle. Skal et slikt tiltak tilføre elevene noe, må det være at elevene får en opplevelse av mestring og dermed en stimulans til nysgjerrighet og motivasjon for å komme videre i læringsprosessene.

I tilfellet rundt KRL-faget der det, i motsetning til i de andre fagene, er en kollektiv mulighet til omdisponering, er det viktig å avklare hvem som tar denne avgjørelsen når den er aktuell.

25%-ordningen krever stor pedagogtetthet for å kunne nå målet om bedre tilpasning av opplæringen for den enkelte, det har ikke departementet tatt høyde for.

Spørsmål 2: Navneendring på fag

Departementet ønsker å endre betegnelsen på faget "natur- og miljøfag" i grunnskolen til betegnelsen "naturfag".

Skolenes landsforbund håper ikke dette er et signal fra departementets side om at opplæringen i miljøvern og naturforvaltning skal svekkes i forhold til dagens nivå. Det er umoderne å svekke oppmerksomheten og læringsmålene rundt miljøspørsmål. Vi vil peke på at mange skoler gir svært god praktisk opplæring i forhold til nettopp denne delen av læreplanen. Vi stiller oss nøytrale til om det skal være et fag i videregående opplæring som ikke heter "samfunnslære" men "samfunnsfag", dersom ikke navneendringen innebærer et krav om ytterligere teoretisering av opplæringen.

Spørsmål 3 og 4: Timetallsøkning på barnetrinnet/omdisponering av timer

I St.meld. 30 (2003-2004) Kultur for læring, ga departementet til kjenne at den varslede timetallsøkningen på barnetrinnet "blant annet skal brukes til å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving og regning". Departementet anførte at "en utvidet skoledag kan også gi større rom for fysisk aktivitet og leksehjelp".

Det er ikke fattet konkrete vedtak i Stortinget på grunnlag av disse noe vage betraktningene - annet enn en enighet.

På bakgrunn av dette mener Skolenes landsforbund at departementet i for stor grad tar seg til rette, når det foreslås at det er nettopp fagene engelsk, naturfag, samfunnsfag og matematikk som skal styrkes med en time hver fra skoleåret 2005/2006, og at timer til frie aktiviteter/skolens og elevenes valg skal utgå og brukes til å styrke blant annet KRL-faget og engelsk. Dette innebærer for det første en enorm vridning mot et teoretisk barnetrinn. For det andre vanskeliggjør det mulighetene for å legge opp til tilpasset opplæring, slik frie aktiviteter/skolen og elevenes valg har gitt. Departementet har ikke tatt hensyn til at utviklingen av grunnleggende lese- og regneferdigheter primært har å gjøre med en grunnleggende begrepsutvikling hos små barn. Derfor er det et helt uforståelig forslag å fjerne tid som gir rom for fri utfoldelse og varierte aktiviteter - for det er i slike sammenhenger barn utvikler grunnleggende begreper, særlig når de er sammen med voksne.

Ved å åpne for enda mer tradisjonell fagundervisning enn det som er nivået i dag i grunnskolenes fire første år, øker sannsynligheten for mistrivsel og fremmedfølelse blant de små elevene. Det fremmer ikke regne-, lese og skriveferdigheter !

Vi vil dessuten peke på at KRL-faget er så omstridt, at det ville være naturlig å ha en timetallsøkning i dette faget ut på en særskilt høring før det eventuelt blir iverksatt.

Spørsmål 5: Innføring av programfag og obligatorisk 2. fremmedspråk på ungdomstrinnet

Departementet anfører at styrkingen av de spesielle fagene fra 1-4 trinn skal være en utveksling av tid til fag mellom ungdomstrinnet og barnetrinnet for å få plassert 180 timer til programfag på ungdomstrinnet. Et slikt grep vitner om et statisk læringssyn. Det virker rett og slett litt merkelig å anrette en modell som forutsetter at dybdeforståelsen i ulike fag vil være den samme - uansett i

11/11/11

11/11/11

hvilken alder elevene arbeider med faget – særlig når utvekslingen skjer mellom ungdomstrinnet og barnetrinnets første fire år. For eksempel har elevene helt andre forutsetninger for å løse oppgaver i kunst og håndverk og vurdere kunst på ungdomstrinnet enn på barnetrinnet, og i tillegg er dette faget et godt utgangspunkt for tverrfaglighet og variasjon i den ellers så teoretiserte skolehverdagen. Vi stiller spørsmål ved om det er hensiktsmessig ut fra elevens utvikling å flytte deler av dette faget til barnetrinnet. Det er vel heller neppe slik at elevene på ungdomstrinnet, da utviklingen mot voksenlivet skyter fart, at de tenker mindre på livets store spørsmål om tro og liv, slik at vi også stiller spørsmål ved å flytte KRL-timer til barnetrinnet.

Skolens og elevenes valg utgår til fordel for det obligatoriske fremmedspråket – dette har vel kanskje vært en kjent forutsetning for Stortinget da de vedtok obligatorisk 2.fremmedspråk. Men at programfag skal være obligatorisk på ungdomstrinnet, og at det skal utgjøre et snitt på 60 årstimer pr. år i ungdomsskolen, det er et nytt prinsipp departementet presenterer i denne høringsrunden. Dette har ikke Stortinget foreslått, og det ble ikke foreslått i St.meld.30(2003-2004).

Skolenes landsforbund tar sterkt avstand fra forslaget som ligger her om å gjøre ordningen obligatorisk – for det første vil en slik ordning til de grader sette yrkesfagene i skyggen bak allmennfagene, fordi grunnskolen verken har utstyr, lærere med yrkesfaglig kompetanse eller økonomi til å drive yrkesfaglig programfagsopplæring. Bedrifts-Norge og offentlige virksomheter har heller ikke kapasitet til å gjennomføre programfagsopplæring for alle ungdomstrinnslever.

Det er helt klart at grunnskolen ikke på noen måte har lærere som kan ivareta eventuelle yrkesfaglige programfag. Da kan det selvsagt innledes et samarbeid mellom videregående skoler og grunnskolene for å få dette til. Et slikt samarbeid er bare mulig i kommuner og ved skoler som har en videregående skole i rimelig nærhet – slik at elevene enten kan komme til den videregående skolen, eller at læreren fra videregående kan påta seg opplæring i grunnskolen. Men dette krever verksted og utstyr.

Ordningen kan ved første øyekast virke besnærende, fordi den tar mål av seg til å integrere opplæringen i grunnskolen med opplæringen i videregående. Men slik departementets forslag nå ligger, vil de organisatoriske problemene overstige mulige gevinster av ordningen, og det er så vidt vi har kunnet bringe på det rene, ikke varslet friske midler for å iverksette dette. Valgmulighetene blir en illusjon for et flertall av elevene, rett og slett fordi skolene bare har muligheten til å anrette allmennfaglige programfag, uansett hva de måtte ønske. Begrensningene i muligheten for å få til yrkesfaglige programfagsordninger kan på sikt medvirke til en nedgang i søkningen til yrkesforberedende utdanningsprogrammer, og programfagsordningen blir dermed en hemske for fagopplæringen og arbeidslivet.

Denne løsningen, som også innebærer en reduksjon i timetallet i kunst- og håndverksfaget på ungdomstrinnet, vil sammen med å erstatte skolens og elevenes valg med obligatorisk 2.fremmedspråk innebære nok en vridning på teoretiseringsskruen. I denne sammenheng viser Skolenes landsforbund til at problemet med bråk og skulking i grunnskolen primært er noe som skjer på ungdomstrinnet. For å komme slike forhold til livs, er det om å gjøre at opplæringen blir virkelighetsnær og utgangspunktet for læring direkte aktiviserende og dermed motiverende. Teoretiseres opplæringen, passiviseres elevene, og problemene med bråk og uro vil da forsterkes.

Spørsmål 6: Tiltak for elever med tegnspråk som førstespråk i grunnskolen

Skolenes landsforbund har ingen forståelse for at det samlede timetallet i tegnspråk og norsk skal reduseres med 15 prosent. Dette tiltaket kan vi heller ikke se er foreslått i de foregående høringsrundene. Skolenes landsforbund støtter forslaget om å opprettholde nåværende samlet timetall for norsk og tegnspråk som førstespråk.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This ensures transparency and allows for easy verification of the data.

In the second section, the author outlines the various methods used to collect and analyze the data. This includes both primary and secondary data collection techniques. The analysis focuses on identifying trends and patterns over time, which is crucial for making informed decisions.

The third section provides a detailed breakdown of the results. It shows that there has been a significant increase in sales volume, particularly in the middle and lower income brackets. This suggests that the current marketing strategy is effective in reaching a wider audience.

Finally, the document concludes with several key recommendations. It suggests that the company should continue to invest in research and development to stay ahead of the competition. Additionally, it recommends a more targeted marketing approach to maximize the return on investment.

Spørsmål 7: Fag- og timefordeling i studieforberedende utdanningsprogrammer i videregående opplæring

Innenfor de studieforberedende utdanningsprogrammene er det flere retninger som er mer innrettet mot framtidig yrkesutøvelse enn andre. Kravene til kompetanse kan dermed være så variert at det ikke er hensiktsmessig å følge opp departementets forslag om at alle disse skal ha samme fag- og timefordeling for fellesfagene. Vi kan ikke se at kravene til generell studiekompetanse skal utelukke muligheten for variasjon.

Spørsmål 8: Programfag og valgfrihet i studieforberedende utdanningsprogrammer i videregående opplæring

Forslagene fra departementet gir mindre fleksibilitet innenfor studieforberedende utdanningsprogrammer enn det vi har i dag og dermed mindre adgang til fagkombinasjoner. Valgene elevene får muligheten til å foreta, er svært begrenset – og forslaget innebærer egentlig en gjeninnføring av den gamle engelsk-/reallinje-ordningen. Arbeidslivets og samfunnets krav til tverrfaglighet, fagkombinasjoner og helhetlig innsikt og kompetanse tilsier ikke at dette er veien å gå, fordi det vil innebære en ensretting.

Spørsmål 9: Utvidelse av fellesfagene engelsk og samfunnsfag i de yrkesforberedende studieprogrammene i videregående opplæring

Skolenes landsforbund motsetter seg ikke at engelskfaget utvides med en uketime i videregående kurs 2. Det vil løse det problemet vi i dag har med påbyggingen, der elevene har måttet ta igjen en time engelsk pr. uke. Men vi reagerer på at departementet nå utvider fellesfagenes andel av opplæringen i forhold til det som er signalisert i stortingsmeldingen, uten at Stortinget har bedt om noe slikt. I stortingsmeldingen er det angitt at fellesfagene skal utgjøre 30% i Vg1, mens dette i denne høringen er utvidet til 34.3%. Felles programfag og prosjekt til fordypning er for Vg1 tilsvarende redusert fra 70% i meldingen til 65.7% i høringen. For Vg2 oppga meldingen andelen fellesfag å være 20%, i høringen er denne økt til 25.7%, mens de yrkesfaglige programfagene og prosjekt til fordypning er tilsvarende redusert fra 80% i meldingen til 74.3% i høringen.

Samtidig viser vi til at departementet har gitt signaler om at yrkesretting av fellesfagene er en metode, og at kravet til yrkesretting dermed ikke skal framgå av læreplanen. Dette vil sammen med ovenstående forhold bidra til ytterligere å redusere yrkesfagenes betydning i videregående opplæring – en utvikling Skolenes landsforbund advarer mot.

Spørsmål 10: Prosjekt til fordypning i yrkesforberedende studieprogrammer

Departementet åpner for at elever som ønsker generell studiekompetanse og som har valgt et yrkesforberedende utdanningsprogram skal kunne bruke prosjekt til fordypning til fellesfag. Forslaget innebærer at mange elever kan lokkes vekk fra å få en fullverdig yrkesfaglig kompetanse, og det kan dermed ha uoverskuelige ringvirkninger og forhindre at videregående opplæring blir en bidragsyter til den kompetanseutviklingen arbeidslivet trenger. Ordningen signaliserer også at det er fellesfagene som representerer en vei mot høyere utdanning og karriere i samfunnet. Dette forslaget må sees i sammenheng med at departementet også foreslår å innskjerpe kravene til fellesfag for å oppnå generell studiekompetanse.

Spørsmål 11: Påbygging til generell studiekompetanse for elever fra yrkesforberedende studieprogrammer

Departementet foreslår at timer til valg og timer til kroppsøving skal falle bort i påbyggingstilbudet, og erstattes med matematikk og 2.fremmedspråk. Dette går Skolenes landsforbund imot. Vi stiller oss tvilende til at det skal være nødvendig å ha 304 timer 2.fremmedspråk fra grunnskolen og 336 timer 2.fremmedspråk fra videregående, til sammen 640 timer 2./3.fremmedspråk for å være studieforberedt. Vi frykter at dette vil stenge mange elever ute fra høyere utdanning, som har gode muligheter til å gjennomføre dette.

SKOLENES LANDSFORBUND

Gro Standnes
Gro Standnes, forbundsleder

100